

ศ.ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์

เมื่อนักวิทยาศาสตร์มาเป็นรัฐมนตรี

“เห็นว่ามีสิ่งที่เราสามารถจะทำได้... ถ้าเราสามารถช่วยเหลือประเทศชาติได้ ก็ทำด้วยความเต็มใจครับ”

และเทคโนโลยีแห่งชาติ ฯลฯ

นำติดตามมาเมื่อตัวจริงในแวดวงวิทยาศาสตร์ มาทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ เขากำหนดทิศทางและการปฏิบัติอย่างไร?

แต่... เพราะคุณรัฐมนตรีชุดนี้มาจากการแต่งตั้ง และจะมีเวลาทำงานเพียงประมาณหนึ่งปี เมื่อมีโอกาสสัมภาษณ์ ศ.ดร.ยงยุทธ เราจึงเริ่มต้นถามถึงความรู้สึกเบื้องแรกในวันที่ทราบว่าจะได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี

“ก็รู้สึกว่าเป็นงานที่จะต้องทำ เพื่อเราจะเข้ามาช่วยประเทศได้ และก็เห็นว่ามีสิ่งที่เราสามารถจะทำได้ เพราะคุ้นเคยกับกระทรวงนี้ดี ถ้าเราสามารถช่วยเหลือประเทศชาติได้ก็ทำด้วยความเต็มใจครับ”

มีเวลาแค่หนึ่งปีเศษในการทำงานครั้งนี้... ศ.ดร.ยงยุทธ คิดอย่างไร?

“มันก็เป็นทั้งแรงกดดันและเป็นทั้งข้อดี คือรู้ว่าในเวลาแค่นี้จึงต้องรีบทำสิ่งที่สำคัญ”

ศ.ดร.ยงยุทธ กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะเร่งทำ คือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาให้ประเทศเพื่อทำให้สังคมไทยเป็น “สังคมปัญญา”

“สังคมปัญญาต้องเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิดขึ้นประเทศไทยก็ไม่รอด เพราะเราอยู่ในจุดที่ต้องพึ่งปัญญาแล้ว ตอนนี้อำนาจเราแรง เมื่อค่าแรงแพงก็ต้องใช้สมอง และประเทศไทยต้องต่อสู้กับประเทศอื่นๆ ที่เขาไล่หลังเรามา อย่างเช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย คุ้งๆ เมื่อก่อนเวียดนามซื้อมอเตอร์ไซค์จากไทยทั้งหมด แต่เดี๋ยวนี้เขาทำเองได้แล้ว นำเป็นห่วงระควัน และอีกไม่นานเขาก็จะหารถยนต์เองได้ ดังนั้นถ้าเราไม่พัฒนาเขาจะตามเราทัน เราต้องรีบ ประเทศไทยมีเวลาจำกัดนะครับ แค่ 5 ปี ประเทศอื่นที่ขึ้นมาใหม่จะแซงเราได้”

เป็นความกังวลที่ไม่เกินความจริง เมื่อเป็นเช่นนี้ เราจะสร้าง “สังคมปัญญา” ได้อย่างไร? ศ.ดร.ยงยุทธ เปิดเผยถึง 4 เรื่องสำคัญที่ต้องรีบทำทันที

“สำคัญลำดับแรก ต้องสร้างคนที่มีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งทำให้ประชาชนทั่วไปทุกระดับเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ในกลุ่มเด็กแรกเกิดถึง 4 ขวบ เรามีโครงการ

ปลูกฝังปัญญาเยาว์ เพราะหลักฐานทางวิชาการยืนยันว่าช่วงอายุ 0-4 ขวบ สมองกำลังฟอร์มตัว ต้องรีบปลูกฝังให้เด็กรักวิทยาศาสตร์

และมีโครงการบำรุงฝึาปัญญาถิ่น เพื่อผู้สูงอายุได้ใช้ประสบการณ์ของเขา

วัยเรียนถึงวัยทำงานโดยเฉพาะผู้ประกอบการ หรือนักวิจัย ต้องทำให้เขาทันสมัยตลอดเวลา เพราะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รู้ได้เพียงไม่กี่ปีก็จะล้าสมัย ต้องหาสิ่งใหม่ตลอดเวลา

...สอง ต้องมีระบบที่ให้ออกเหล่านี้อยู่ได้ ที่ผ่านมากคนกึ่งด้านนี้ได้แต่เป็นครูอาจารย์ จึงต้องมีระบบให้ภาคเอกชน ภาคการผลิต การบริการ รับคนเหล่านี้ไปทำงาน โดยเฉพาะการทำนวัตกรรม และระบบต้องมีแรงจูงใจ เช่น ภาษี, เงินอุดหนุนบ้างหรือสนับสนุนให้ออกชนทำวิจัย ถ้ายังไม่พร้อมทำด้วยตัวเอง เรามีมหาวิทยาลัย วิทยาศาสตร์ ที่รังสิต ซึ่งมีทั้งสถานที่ เครื่องมือ และบุคลากร ให้เอกชนร่วมร่วมทำวิจัยได้

...สามคือเทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เราต้องมีวิธีเลือกสิ่งที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งต้องดูเรื่องภัย ความเสี่ยง ดูให้ชัดๆ ว่าสิ่งไหนควรนำมาใช้ สิ่งไหนยังเสี่ยงก็จับตาดูไปก่อน

...สี่ ต้องนำสามอย่างแรกคือทั้งคน ระบบเทคโนโลยี มาผสมผสานกัน เพื่อปรับใช้ภาคการผลิต เพราะในภาคการผลิตเมื่อสินค้าหนึ่งล้าสมัย ก็ต้องมีสินค้าอื่นขึ้นมาแทนที่ผ่านเราใช้วิธีซื้อเข้ามา แต่ต่อไปทำไม่ได้แล้ว เราต้องพัฒนาขึ้นมาเองด้วย ชื่อส่วนหนึ่ง ทำเองส่วนหนึ่ง อย่าพึ่งพาการซื้อเทคโนโลยีจากข้างนอกเข้ามาทั้งหมด... ต้องคิดนะครับ ใครเขาจะขายของดีทีสุดให้ เมื่อซื้อ เราจะได้แต่ของที่แพงเกินไปหรือยังไม่ดีทีสุด ฉะนั้นถ้าจะผลิตของให้ดีทีสุด และมีราคาแข่งขันได้ก็ต้องทำเอง”

มองพื้นที่จากแง่มุมทางการเมือง ไม่ว่ารัฐบาลชุดนี้จะมีที่มาอย่างไร เราก็คาดหวังในผลงานที่ดี และเห็นอื่นในโครงการสร้าง “สังคมปัญญา” ไม่เพียงเป็นภารกิจท้าทายของภาครัฐ แต่คนไทยเองก็ต้องตื่นตัวกับการฝ่าฟันปัญญาด้วยเช่นกัน...

